

Asia: VN/16243/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ajoneuvoverolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esityksen luonnoksessa esitetään ajoneuvoverolakia muutettavaksi siten, että sähköautojen ja ladattavien hybridien verotusta korotettaisiin. Lakiesityksen tavoitteeksi todetaan pyrkimys on lisätä ajoneuvoverosta saatavien verotuuottojen määrää. Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa seuraavaa.

Suomen luonnonsuojeluliitto vastustaa esityksen ehdotusta ajoneuvoveron perusveron korottamisesta vähäpäästöisten autojen kohdalla. Luonnonsuojeluliitto katsoo, että esitys hidastaa päästövähennystahtia, autokannan uusiutumista ja liikenteen sähköistymistä, ja heikentäisi toteutuessaan entisestään Suomen mahdollisuuksia saavuttaa kansalliset ja EU-tason ilmastotavoitteensa. Liitto huomauttaa, ettei Suomella ole varaa ottaa yhtään askelta väärään suuntaan taakanjakosektorilla, ja liikenteellä on tässä keskeinen rooli.

Muutokset ajoneuvoveroon heikentävät liikenteen päästöohjausta ja sähköistymistä:

Luonnonsuojeluliiton näkökulmasta liikenteen verotuksen tavoitteena tulee olla liikenteen päästöjen ja muiden haitallisten ympäristövaikutusten vähentäminen. Kuten myös esityksessä avataan, perusveron määrä on verotaulukoissa määritelty jokaiselle hiilidioksidigrammalle siten, että vero nousee päästöjen kasvaessa. Yhdessä muiden liikenteen päästöohjauskeinojen kanssa vero edistää siten irtautumista fossiilisista polttoaineista sekä siirtymää kohti vähäpäästöistä liikennettä. Ajoneuvoveron päästöporrastus on perusteltu, ja päästöohjausta tulisi liiton näkökulmasta entisestään vahvistaa.

Hallituksen esitys kuitenkin päinvastoin heikentäisi ajoneuvoveron päästöporrastusta. Esityksen mukaan sähköautojen kohdalla korotus olisi noin 53 euroa vuodessa, ladattavien hybridien kohdalla noin 39 euroa vuodessa. Suurempipäästöisien autojen verotus taas ei muuttuisi. Toisin sanoen esitys heikentäisi toteutuessaan ajoneuvoveron päästöohjausvaikutuksia. Esitys osuu erityisen kipeästi sähköautoihin, joiden käyttöä tulisi päinvastaisesti tukea.

Kuten myös esityksessä todetaan, veromuutos vaikuttaisi toteutuessaan negatiivisesti liikennesektorin päästövähennystoimiin. Veromuutos vähentäisi sähkö- ja hybridiajoneuvojen määrää liikenteessä: esityksessä arvioidaan ajoneuvokannassa olevan vuoden 2030 loppuun mennessä sähköautoja noin 10 500 ajoneuvoa vähemmän ja lataushybrideitä noin 4 000 ajoneuvoa vähemmän. Tästä johtuen esityksessä arvioidaan liikenteen polttoaineiden kulutuksesta ilmakehään vapautuvien hiilidioksidipäästöjen lisääntyvän noin 0,03 megatonnia vuoden 2030 tasolla.

Toteutuessaan lakimuutos syventää Suomen päästövelkaa, jota hallitusohjelman mukaan tulisi pienentää. On huomionarvioista, että vuoden 2024 ilmastovuosikertomuksen mukaan Suomi ei ole saavuttamassa taakanjakosektorin tavoitteitaan. Nykyinen hallitus on toimillaan ainoastaan pahentanut tilannetta. Tätä esitystä on syytä tarkastella yhdessä esimerkiksi jakeluelvoitteen muutosten kanssa, sillä hallituksen esitys laskea jakeluelvoitetta tulevien vuosien poiketen suunnitellusta polusta vesittää myös merkittävästi mahdollisuuksia saavuttaa taakanjakosektorin ilmastotavoitteet.

Taloudelliset epävarmuudet:

Ilmaston kannalta haitallisen kehityksen lisäksi esitykseen sisältyy taloudellisia epävarmuuksia. Esityksen tavoitteeksi todetaan pyrkimys on lisätä ajoneuvoverosta saatavien verotulojen määrää yhtenä julkisen talouden kestävyttä edistävänä toimena. On kuitenkin tarpeen huomioida, että EU:n taakanjakoasetuksen mukaisten päästövähennystavoitteesta lipsuminen on taloudellisen riski valtiolle. Ilmastopaneelin mukaan jo pelkästään jakeluelvoitteen muutoksen aiheuttama liikenteen päästöjen kasvu vuosina 2025–2027 voi johtaa siihen, että päästöyksiköitä joudutaan ostamaan jopa noin miljardin euron edestä. Esitys ajoneuvoverolain muuttamisesta pahentaa tilannetta entisestään. Lisäksi on huomionarvoista, että polttoaineiden jakelijoita koskeva päästökaupan (ETS 2) astuessa voimaan kustannukset jakelijoille tulevat olemaan aiempaa korkeammat tämän esityksen myötä, sillä päästöoikeuksien tarve tulee olemaan korkeampi. Tätä vaikutusta ei olla esitysluonnoksessa otettu huomioon, ja tulisi tarkastella suhteessa esityksen taloudellisiin vaikutuksiin.

Yhteenvetona Suomen luonnonsuojeluliitto toteaa, että ehdotusta ei tule viedä eteenpäin.

Sundström Edda
Suomen luonnonsuojeluliitto ry